

MEĐUNARODNI UNIFIKACIJSKI INSTRUMENTI O PRIJEVOZU STVARI MOREM

- Međunarodna konvencija za izjednačenje nekih pravila o teretnici (Haaška pravila, 1924.)
- Protokol Međunarodne konvencije za izjednačenje nekih pravila o teretnici (Visbyjska pravila, 1968.)
- Protokol iz 1979. na Međunarodnu konvenciju za izjednačenje nekih pravila o teretnici, kako je izmijenjena Protokolom iz 1968., (SDR Protokol)
- Konvencija UN o prijevozu robe morem (Hamburška pravila, 1978.)

POLJE PRIMJENE – međunarodni prijevoz

HAAŠKA PRAVILA	VISBY PRAVILA	HAMBURŠKA PRAVILA
■ Teretnica izdana u državi ugovornici■ Samo na prijevoz uz izdavanje teretnice	■ Teretnice izdane u državi ugovornici■ Luka ukrcaja u ugovornici■ Ugovorom predviđeno■ Samo na prijevoz uz izdavanje teretnice	■ Luka ukrcaja u ugovornici■ Luka iskrcaja u ugovornici■ Teretnica ili drugi dokument o prijevozu izdana u ugovornici■ Ugovorom predviđeno

POLJE PRIMJENE – vrste tereta

HAAŠKA PRAVILA	VISBY PRAVILA	HAMBURŠKA PRAVILA
■ Isključen palubni prijevoz■ Isključene žive životinje	■ Isključen palubni prijevoz■ Isključene žive životinje	■ Uključen palubni prijevoz■ Uključen prijevoz živih životinja

ODGOVORNOST – odgovorne osebe

HAAŠKA PRAVILA	VISBY PRAVILA	HAMBURŠKA PRAVILA
■ Prijevoznik	■ Prijevoznik	■ Prijevoznik ■ Stvarni prijevoznik

ODGOVORNOST – razdoblje odgovornosti prijevoznika

HAAŠKA PRAVILA	VISBY PRAVILA	HAMBURŠKA PRAVILA
■ Od ukrcaja do iskrcaja	■ Od ukrcaja do iskrcaja	■ Od preuzimanja do predaje

ODGOVORNOST- općeniti temelj

HAAŠKA PRAVILA	VISBY PRAVILA	HAMBURŠKA PRAVILA
■ Pretpostavljena krivnja■ Izuzeti slučajevi – prebacivanje tereta dokazivanja	■ Pretpostavljena krivnja■ Izuzeti slučajevi – prebacivanje tereta dokazivanja	■ Pretpostavljena krivnja■ Ne postoji institut izuzetih slučajeva■ Ugovorni i izvanugovorni zahtjevi

ODGOVORNOST – požar, nautička pogreška

HAAŠKA PRAVILA	VISBY PRAVILA	HAMBURŠKA PRAVILA
■ Požar: dokazana osobna krivnja prijevoznika ■ Nautička pogreška: isključenje odgovornosti prijevoznika	■ Požar: dokazana osobna krivnja prijevoznika ■ Nautička pogreška: isključenje odgovornosti prijevoznika	■ Požar: dokazana krivnja prijevoznika ■ Nautička pogreška: odgovornost prijevoznika

ODGOVORNOST - zakašnjenje

HAAŠKA PRAVILA	VISBY PRAVILA	HAMBURŠKA PRAVILA
■ Ne uređuju (?)	■ Ne uređuju (?)	■ Odgovornost na temelju pretpostavljene krivnje■ Definicija zakašnjenja■ Presumpcija gubitka (>60 dana)

ODGOVORNOST – žive životinje

HAAŠKA PRAVILA	VISBY PRAVILA	HAMBURŠKA PRAVILA
■ Ne uređuju	■ Ne uređuju	■ Pretpostavljena krivnja s oborivim presumpcijama nekrivnje ako je šteta nastala zbog rizika spojenog s tom vrstom prijehoza i ako je postupao po uputama krcatelja

ODGOVORNOST – dužna pažnja za osposobljavanje broda za plovidbu

HAAŠKA PRAVILA	VISBY PRAVILA	HAMBURŠKA PRAVILA
■ Do početka putovanja	■ Do početka putovanja	■ Za čitavo vrijeme prijevoza

ODGOVORNOST - ograničenje

HAAŠKA PRAVILA	VISBY PRAVILA	HAMBURŠKA PRAVILA
■ 100 funti sterlinga po jedinici tereta	■ 30 franaka po kg tereta ili 10 000 franaka po jedinici tereta (viši iznos) ■ 2 SDR/kg ili 666,67 po jedinici tereta (viši iznos, Protokol iz 1979)	■ 2,5 SDR/kg ili 835 SDR po jedinici tereta (viši iznos) ■ Zakašnjenje: 2,5 vozarine za zakašnjelu robu, max. iznos ukupne vozarine plative po ugovoru o prijevozu

ODGOVORNOST – gubitak povlastice ograničenja

HAAŠKA PRAVILA	VISBY PRAVILA	HAMBURŠKA PRAVILA
■ Nema odredaba	■ Šteta prouzročena namjerno ili bezobzirno i sa znanjem da će šteta vjerojatno nastati	■ Šteta prouzročena namjerno ili bezobzirno i sa znanjem da će šteta vjerojatno nastati

ODGOVORNOST – prigovori (protesti)

HAAŠKA PRAVILA	VISBY PRAVILA	HAMBURŠKA PRAVILA
■ <i>Vidljive mane:</i> odmah■ <i>Nevidljive mane:</i> tri dana	■ <i>Vidljive mane:</i> odmah■ <i>Nevidljive mane:</i> tri dana	■ <i>Vidljive mane:</i> prvi sljedeći dan■ <i>Nevidljive mane:</i> 15 dana■ <i>Zakašnjenje:</i> prekluzivni rok od 60 dana

JAMČEVNA (GARANTNA) PISMA

HAAŠKA PRAVILA	VISBY PRAVILA	HAMBURŠKA PRAVILA
■ Ne uređuju	■ Ne uređuju	■ Bez učinka prema trećima ■ Bez učinka između prijevoznika i krcatelja ako je prijevoznik u zloj vjeri

DOKAZNA SNAGA TERETNICE

HAAŠKA PRAVILA	VISBY PRAVILA	HAMBURŠKA PRAVILA
■ Oboriva (uvijek)	■ Oboriva■ Neoboriva kad je teretnica u rukama trećeg savjesnog imatelja	■ Oboriva■ Neoboriva kad je teretnica u rukama trećeg savjesnog imatelja (teretnica uređena detaljnije, svaki način potpisa valjan)

ZASTARA TRAŽBINA PREMA PRIJEVOZNIKU

HAAŠKA PRAVILA	VISBY PRAVILA	HAMBURŠKA PRAVILA
■1 godina od dana kad je roba predana ili je trebala biti predana	■1 godina od dana kad je roba predana ili je trebala biti predana (i duži rok moguć – sporazum)	■2 godine od dana kad je roba predana ili je trebala biti predana (i duži rok moguć – sporazum)

NADLEŽNOST SUDOVA I ARBITRAŽE

HAAŠKA PRAVILA	VISBY PRAVILA	HAMBURŠKA PRAVILA
■ Ne uređuju	■ Ne uređuju	■ Mjesto sjedišta tuženoga ■ Mjesto sklapanja ugovora ako postoji nastan, podružnica ili predstavništvo tuženoga ■ Mjesto ukrcaja ili iskrcaja ■ Ugovoreno sudište ■ Forum arresti